

KIJKER 1

Verre
KIJKER 5

Naam _____

Klas _____

Historische verhalen

Les 1 Ik kan vragen bij een tekst beantwoorden. Ik kan kenmerken van de hoofdpersonages opnoemen.

- 1 Hieronder worden de hoofdpersonages van het verhaal voorgesteld.
Lees en markeer in ieder kader minstens drie sleutelwoorden die jij belangrijk vindt.

Naam: Certix

Nationaliteit: Galliër

Leeftijd: 12 jaar

Familie: zoon van Vartrax

CERTIX - Hij en zijn vader werden door de Romeinen gevangengenomen en samen verkocht als slaven in Rome. Certix woont met zijn vader in de gladiatorenschool. Hij heeft geen moeder meer.

Naam: Vartrax

Nationaliteit: Galliër

Leeftijd: 35 jaar

Familie: vader van Certix

VARTRAX - Zijn vrouw werd gedood in zijn dorp bij een inval van de Romeinen. Hij werd opgeleid tot gladiator in Rome.

Naam: Luca

Nationaliteit: Romein

Leeftijd: 12 jaar

Familie: wees

LUCA - Hij verloor zijn ouders en zwerft rond in Rome. Hij is de beste vriend van Certix. Hij steelt om aan eten te komen en wil later gladiator worden.

GLADIATOREN

Schrijver Luc Descamps

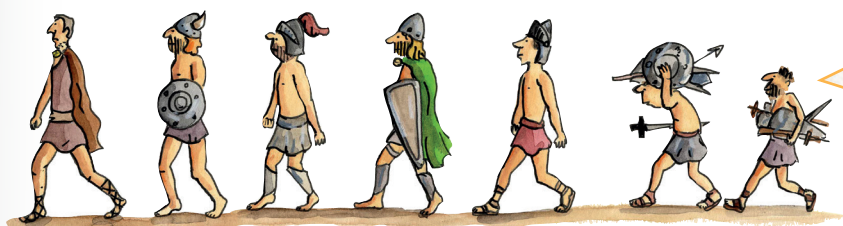
Tekenaar Lise Vanlerberghe

2 Lees de tekst en omring kenmerken van de drie hoofdpersonages.

De ochtend begon vroeg, net als elke ochtend. De mannen stonden op en namen hun gebruikelijk ontbijt van **havermoutpap**. Enkelen **hadden een houten kop** van de wijn gisteravond, maar ook de anderen waren **opmerkelijk stil**. Iedereen leek met zijn volle aandacht bij de pap, alsof dit het allerlaatste was dat ze ooit zouden eten.

Certix keek toe hoe Xerxes, de oefenmeester, de laatste instructies gaf en toen zette de vreemde stoet zich in beweging. **Xerxes liep voorop, gevolgd door de gladiatoren en daarachter de bedienden die de gevechtsuitrusting naar de arena droegen.** Via een lange, onderaardse gang gingen ze rechtstreeks naar de **catacomben** van het Colosseum. Certix bleef achter. Zijn vader had hem verboden om mee te gaan. 'Jij bent nog te jong', had hij als enige uitleg gegeven. Certix had **zich** aan zijn vader **vastgeklampt**, bang om hem te verliezen. 'Ik kom terug, jongen. Ik beloof het', zei zijn vader.

Certix zag Luca bij de poort. 'Zijn ze vertrokken?' Certix knikte. 'Kom, we zijn ook weg. Ik zweer het je, Certix, **dit wordt het mooiste moment van je leven.**'

Certix antwoordde niet en volgde zijn **enthousiaste** vriend. Luca had er geen idee van hoe weinig de spelen hem interesseerden. Hij had de aanval op zijn dorp in Gallië meegemaakt. Hij had genoeg doden gezien en kon niet begrijpen dat mensen dit voor hun plezier deden. Toch ging hij mee, want hij wilde absoluut met zijn eigen ogen zien wat er met zijn vader gebeurde.

3 Ik voorspel het vervolg van het verhaal. Waarom is iedereen stil en aandachtig tijdens het ontbijt?

4 Ik lees iets wat niet letterlijk in de tekst staat. Waarvoor is Certix nog te jong?

om naar de gevechten tussen de gladiatoren te kijken

5 Ik probeer wat ik lees voor te stellen. Wie loopt er mee in de stoet? Markeer in de tekst.

6 Ik vraag me af wat Luca hiermee bedoelt? Waarom is hij zo enthousiast over de gladiatorengevechten?

Certix' hart bonsde in zijn keel. Het gevoel dat ze iets deden wat eigenlijk niet mocht, maakte hem zenuwachtig. Ze liepen de trappen op en kwamen boven aan de **tribune** uit.

Daar hadden ze een goed overzicht van de hele **arena**. Toen de tribunes helemaal volgelopen waren, weerklonk ineens luid trompetgeschal. De burgers gingen staan en de keizer en zijn **gevolg** betraden het balkon. Er werd luid geapplaudiseerd en pas toen de keizer ging zitten, nam iedereen weer plaats.

Er klonk opnieuw trompetgeschal. Een dikke man trad naar voren en heette iedereen met luide stem welkom. 'Welkom, burgers van Rome. De lente is in het land en onze goede keizer wil dat vieren met de mooiste spelen die Rome ooit gezien heeft! Wilde dieren en goed getrainde gladiatoren zullen het tegen elkaar opnemen. Ze zullen vechten tot de dood erop volgt, tot meerdere **glorie** van onze geliefde keizer. Laat de spelen beginnen!' Er klonk gejuich op de tribunes. Rome was er klaar voor!

Na de gevechten met de leeuwen, tijgers en olifanten was het de beurt aan de gladiatoren. De dikke man liep opnieuw naar het midden van de arena en legde zijn beide handen op zijn dikke buik, alsof hij een heerlijke maaltijd aankondigde. 'En dan nu een uitzonderlijk kamp! Een Galliër die volgens zijn oefenmeester één van de beste gladiatoren is geworden. Hij is bliksemsnel en ijzersterk! Hier is Vartrax!' Iedereen applaudisseerde, behalve Certix.

Hij keek bevend toe hoe zijn vader de arena betrad en naar het midden liep. Zijn tegenstander kwam eveneens in de arena: een **kolossale** man met armen als boomstammen!

Na een hevig gevecht werd Vartrax uitgeroepen tot overwinnaar. 'Zie je wel? Zie je wel?', schreeuwde Luca. 'Had ik je niet gezegd dat hij zou winnen?'. Certix applaudisseerde opgelucht en trots. Hij stond recht. 'Wat ga je doen? Er komen nog twee gevechten', zei Luca. 'Ik wil het niet zien. Ik ga weg', antwoordde Certix.

'Dat kun je toch niet menen? Niemand gaat weg voor het laatste gevecht!', gilde Luca ongelovig. **Gedurende** een paar seconden leek Luca even te aarzelen, maar hij bleef toch zitten. 'Ik zie je morgen wel', zei hij. Certix knikte en liep weg, terug naar de gladiatorenschool bij zijn vader.

naar *Aanvallen! Gladiatoren*, Luc Descamps, Manteau, 2010

7 Ik denk na en zoek het antwoord in de tekst.

Certix' hart bonst in zijn keel, omdat hij naar de gevechten gaat terwijl zijn vader hem dat verboden heeft

8 Ik probeer wat ik lees voor te stellen. Kijk naar de voorpagina van het werkkatern. Kun je de tribune en de arena aanwijzen?

9 Hoe wordt Vartrax voorgesteld? Markeer in de tekst met groen. En zijn tegenstander? Markeer met oranje.

10 Schrijf bij iedere persoon iets dat je te weten kwam door het verhaal te lezen. Gebruik de kenmerken die je in de tekst hebt aangeduid.

bv.

CERTIX - Hij is niet geïnteresseerd in de gladiatorenengevechten.

Hij is opgelucht en trots als zijn vader het gevecht wint.

VARTRAX - Hij is bliksemsnel en ijzersterk.

Hij wint het gevecht van een kolossale man.

LUCA - Hij is zeer enthousiast over de gladiatorenengevechten.

Hij kan niet geloven dat Certix voor het einde weggaat.

11 Van wie zijn deze uitspraken?

Verbind iedere uitspraak met de juiste persoon.

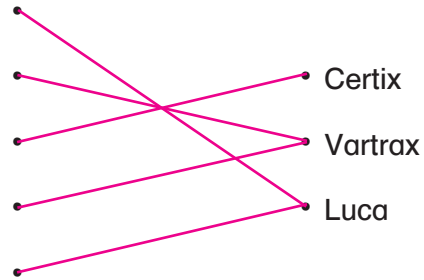
Wat ga je doen? Er komen nog twee gevechten.

Ik kom terug, jongen. Ik beloof het.

Ik wil het niet zien. Ik ga weg.

Jij bent nog te jong.

Dit wordt het mooiste moment van je leven.

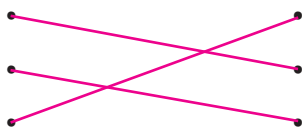
12 In het verhaal wordt het Colosseum beschreven.

Verbind ieder woord met de juiste verklaring.

arena

catacomben

tribune

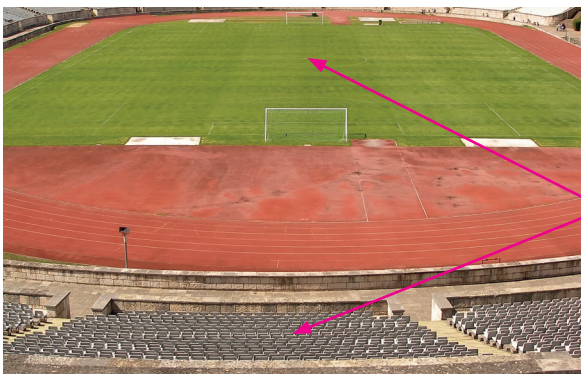

De plaats waar het publiek zit.

De plaats waar het gevecht gehouden wordt.

De gangen en kamers onder de arena.

13 Op de foto zie je een voetbalstadion. Duid op de foto de tribune en de arena aan door een pijl te trekken van het juiste woord.

• tribune

• arena

Les 2 Ik kan improviseren voor een rollenspel.

- 1 Kies en lees de tekst waarmee je aan de slag gaat.
- 2 Vertel het verhaal aan elkaar met eigen woorden. Je mag er wat bij fantaseren.
- 3 Verdeel de rollen onder elkaar en voer een gesprek net alsof je in Rome was. Je mag stukjes uit de tekst of je eigen fantasie gebruiken.

DRIE GLADIATOREN

I
Het is stil in de gladiatorenschool. De mannen eten havermoutpap en drinken een beker melk. Xerxes, de oefenmeester, komt de eetzaal binnen en roept dat het tijd is om nog wat te oefenen en te trainen.

De gladiatoren gaan naar de binnenplaats en nemen hun schild en zwaard. Xerxes geeft duidelijke instructies voor de oefeningen: slagen opvangen, oefenen met hun zwaard, hun schild in de juiste stand houden. Vartrax heeft nog altijd pijn aan zijn schouder. Hij schreeuwt het uit van de pijn als zijn vriend tegen zijn schouder duwt. Xerxes beslist dat Vartrax die dag niet moet vechten. Vartrax neemt afscheid van zijn vrienden die in stoet vertrekken naar het Colosseum. De vrienden praten over de wedstrijden die komen.

II

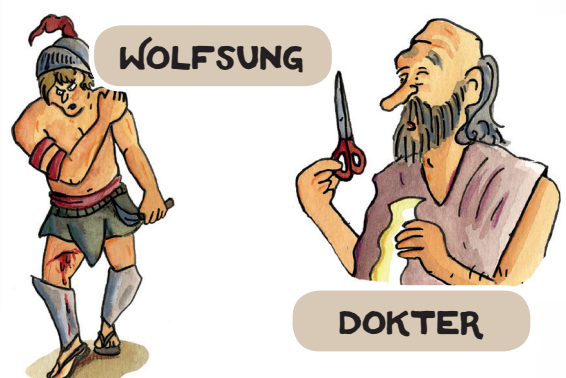
Er is plots veel lawaai en geschreeuw in de catacomben. Vartrax komt terug van een gevecht, maar zijn vriend Wolfsung is zwaargewond en bloedt. Xerxes komt aangelopen en vraagt aan de arme man hoe hij zich voelt. Wolfsung antwoordt zwakjes dat hij veel pijn heeft. Hij vraagt ook wat water om zijn dorst te lessen. Vartrax is ongerust over zijn vriend en wil dat de dokter komt kijken. Xerxes is onmiddellijk akkoord. De dokter onderzoekt Wolfsung en zegt dat de gladiator een diepe wonde heeft aan zijn been en een ontwrichte schouder.

De oefenmeester is tevreden over zijn mannen. Hij belooft Vartrax voor zijn overwinning met een paar muntstukken. Wolfsung voelt zich ondertussen wat beter en heeft zin in een groot stuk brood met een dik stuk vlees.

XERXES

VARTRAX

WOLFSUNG

DOKTER

Ik spreek in korte zinnen en houd rekening met rustpauzes.

DE KEIZER EN KEIZERIN

MARCUS EN AURELIA

III

De keizer en de keizerin worden verwacht in het Colosseum voor belangrijke gevechten tussen de gladiatoren. De keizer heeft geen haast en zit gezellig in een zetel. De keizerin wordt stilaan ongeduldig. Ze spoort haar man aan om zich klaar te maken en zegt boos dat alle bedienden en vrienden al staan te wachten aan de poort. Marcus en Aurelia, de kinderen van de keizer en de keizerin, komen binnengelopen en zien dat mama en papa klaar staan om te vertrekken. Zij vragen of ze mogen meegaan naar het Colosseum. Mama zegt onmiddellijk neen, omdat de gevechten te wreed zijn voor jonge kinderen. Maar papa heeft geen bezwaar dat zijn kinderen hun ouders vergezellen. Hij beweert dat ze daardoor harder en moediger zullen worden. Marcus en Aurelia blijven zeuren en beginnen zelfs stilletjes te huilen. Maar de keizerin blijft onverzettelijk: de kinderen gaan niet mee! De keizer denkt diep na en kijkt daarna naar zijn boze vrouw. Hij steekt zijn vuist recht voor zich uit ... en zijn duim gaat naar beneden! De kinderen blijven thuis!

DE TOESCHOUWERS

IV

vrouw: De keizerin heeft weer een prachtige jurk aan!	man: Het gevecht gaat beginnen.
man: Die juwelen zien er heel duur uit.	vrouw: Die arme man ziet er nog zo jong uit.
vrouw: Daar kunnen wij alleen maar van dromen. (<i>stilte</i>)	man: Zijn tegenstander is ook twee koppen groter dan hem. (<i>stilte</i>)
man: Daar zijn de gladiatoren!	man: Die jongen heeft geen schijn van kans.
vrouw: Heb je hun spieren gezien?	vrouw: Het is niet eerlijk dat zo'n moedig man moet sterven.
man: Ik wou dat ik ook zo'n helm, schild en zwaard had.	man: (<i>staat op</i>) Ik ga de keizer vragen om beide mannen te laten leven.
vrouw: (<i>kijkt haar man verliefd aan</i>) Jij zou de knapste gladiator van heel de arena zijn.	vrouw: Niet doen! De keizer zal jou ook verplichten om in de arena te vechten.
man: (<i>steekt zijn armen in de lucht</i>) En de sterkste!	

Les 3 Ik kan ideeën verzamelen voor een rollenspel.

1 Denk na over het verhaal.

Verzamel ideeën voor het begin, midden en einde van het rollenspel.

Noteer sleutelwoorden en korte zinnen.

INLEIDING

- **Waar** en **wanneer** speelt het verhaal zich af?

- **Wat** doen de personages?

MIDDEN

- **Wat** gebeurt er?

Er gebeurt iets waardoor het verhaal spannend wordt.
Er is een probleem.

Schrijf kort op.

Deze **vraagwoorden** kunnen je helpen:

Waarom? Waarmee?
Waarvoor? Hoe?

SLOT

- **Hoe** eindigt het verhaal?

De personages lossen het probleem op. Wat doen ze?

2 Wie zijn de personages?

Hoe heten ze? Wat weet je over hen? Hoe gedragen ze zich?
Noteer het in de identiteitskaarten.

Naam: _____
Nationaliteit: _____
Leeftijd: _____
Familie: _____
Andere weetjes: _____

Naam: _____
Nationaliteit: _____
Leeftijd: _____
Familie: _____
Andere weetjes: _____

Naam: _____
Nationaliteit: _____
Leeftijd: _____
Familie: _____
Andere weetjes: _____

Naam: _____
Nationaliteit: _____
Leeftijd: _____
Familie: _____
Andere weetjes: _____

3 Welke materialen heb je nodig voor het rollenspel?

Denk aan de plaats, tijd en personages.
Noteer kort.

Les 4 Ik weet in welke tijd een werkwoord staat. Ik weet of een werkwoord in het enkelvoud of in het meervoud staat.

16

1 Omkring de werkwoorden in de zinnen.

Zinnen met één werkwoord:

De gladiatoren eten havermoutpap.

Enkelen hadden een houten kop.

Certix en Luca ontsnappen uit de school.

Zinnen met twee werkwoorden:

Vartrax moet eerst zijn wapens verzamelen.

Daarna mag hij vertrekken naar het Colosseum.

De jongens willen de gevechten bijwonen.

2 Bekijk de woorden in de tabel en lees de tekst.

Welke van deze woorden zijn in de tekst werkwoorden? Markeer ze in de tabel.

begon	ochtend	namen	enkelen	houten	kop
opmerkelijk	stil	leek	aandacht	ze	eten

De ochtend begon vroeg, net als elke ochtend. De mannen stonden op en namen hun gebruikelijk ontbijt van havermoutpap. Enkelen hadden een houten kop van de wijn van gisteravond, maar ook de anderen waren opmerkelijk stil. Iedereen leek met zijn volle aandacht bij de pap, alsof dit het allerlaatste was dat ze ooit zouden eten.

22

3 Maak van elke zin een ja-nee vraag. Schrijf op.

Onderstreep in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal.

De gladiatoren eten havermoutpap.

Eten de gladiatoren havermoutpap?

Vartrax moet eerst zijn wapens verzamelen.

Moet Vartrax eerst zijn wapens verzamelen?

Daarna mag hij vertrekken naar het Colosseum.

Mag hij daarna vertrekken naar het Colosseum?

- 4 **Onderstreep in elke zin het onderwerp eenmaal en de persoonsvorm tweemaal. Wat is het getal van het onderwerp en de persoonsvorm? Kruis aan.**

	enkelvoud	meervoud
De <u>keizer en keizerin</u> <u>zitten</u> op het balkon.	☐	☒
<u>Zij</u> <u>droegen</u> prachtige kleren.	☐	☒
De <u>vrouw van de keizer</u> <u>had</u> mooie ringen aan haar vingers.	☒	☐
Wanneer <u>gaan zij</u> nu eindelijk zitten?	☐	☒
Het <u>publiek</u> <u>staat</u> recht voor mij!	☒	☐
Ik <u>kan</u> helemaal niets zien!	☒	☐
De <u>keizerlijke familie</u> <u>groet</u> het publiek.	☒	☐

- 5 **Onderstreep in elke zin de persoonsvorm tweemaal. Kruis aan in welke tijd de persoonsvorm staat.**

	tegenwoordige tijd	verleden tijd
Wolfsung <u>is</u> zwaargewond.	☒	☐
Hij <u>bloedde</u> hevig aan zijn been.	☐	☒
Xerxes <u>troost</u> de kampioen.	☒	☐
Hij <u>roept</u> de dokter.	☒	☐
De dokter <u>kwam</u> van heel ver.	☐	☒
Hij <u>onderzocht</u> Wolfsung.	☐	☒

- 6 **Trek een pijl van elke zin naar de schietschijf met de juiste tijd: tegenwoordige tijd (t.t.) of verleden tijd (v.t.). Trek een tweede pijl van elke zin naar de schietschijf met het juiste getal: enkelvoud of meervoud.**

- Certix omhelst zijn vader.
- Luca liep vlug naar het Colosseum.
- Alle gladiatoren wachten in de catacomben.
- Hun bedienden droegen de wapens.
- Xerxes schreeuwt naar de vechtersbazen.
- De toeschouwers zaten op de tribune.

Les 5 Ik luister naar een historisch verhaal. Ik kan mijn mening geven over het hoofdpersonage.

1 Godfried heeft een bad genomen en een schoon hemd aangetrokken.

Waarom doet hij dat?

Kruis alle juiste antwoorden aan.

- Zijn kleren stinken.
- Morgen is er een belangrijke gebeurtenis.
- Hij is heel erg bezweet.
- Morgen wordt hij tot ridder geslagen.
- Hij wil er mooi en netjes uitzien.
- Hij neemt zeer graag een bad.

2 Verbind iedere zin met het juiste deel van het verhaal.

Godfried denkt na in de kapel.

Er wordt op de deur geklopt.

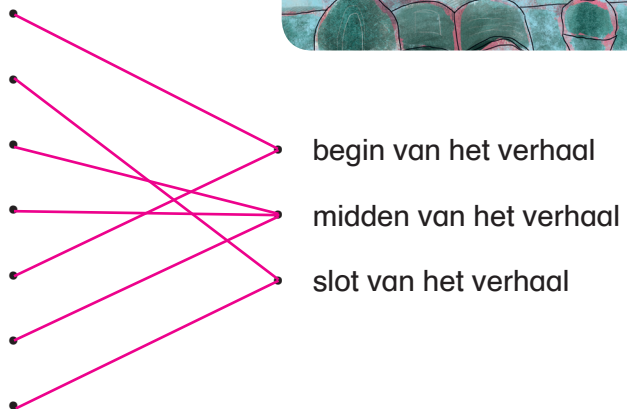
Godfried wil zijn heer niet teleurstellen.

Hij wil de hele nacht wakker blijven.

Godfried heeft zich mooi gemaakt.

Godfried slaat met zijn vuist op zijn borstkas.

'Ik ben er klaar voor.'

begin van het verhaal

midden van het verhaal

slot van het verhaal

3 Ga met je groep in gesprek over deze vragen.
Vink de vragen af die jullie behandeld hebben.

Ik kan mijn persoonlijke mening geven over een verhaal en de hoofdpersonages.

- Vertel met eigen woorden het verhaal na.
 - het begin van het verhaal
 - het plan van het hoofdpersonage
 - wat het hoofdpersonage doet
 - hoe het verhaal afloopt
- Geef tien woorden die belangrijk zijn voor het verhaal.
- Wat kan echt gebeurd / historisch zijn? Wat is fantasie van de schrijver?
- Geef je mening over deze tekst en zeg waarom je dat vindt.

Les 6 Ik kan leesstrategieën toepassen op een tekst: voorkennis oproepen, voorspellen, moeilijke woorden verklaren ...

1 Noteer in de blauwe vakjes waaraan je denkt als je de cover van dit boek ziet.

bv.

Er is een toernooi.

Het meisje heet Ella.

Het verhaal gaat over ridders.

Vorst van Duistergrim is gemeen.

Er is een kleine jonge monnik.

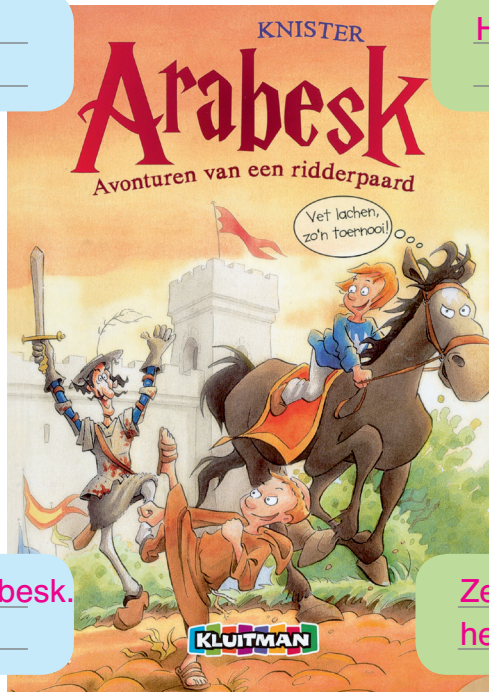
Ella en Arabesk spreken met elkaar.

Een meisje rijdt op het paard.

Ella neemt deel aan het toernooi.

Het paard heet Arabesk.

Ze wint het toernooi.

Vorst Radbout van Duistergrim

Ella & Arabesk

Rochus van Quinkenslag

2 Deze naam doet me denken aan 'duister' en 'grimmig'. Dat zijn donkere woorden.

Dit personage is waarschijnlijk

gemeen, niet te vertrouwen

3 Deze naam doet me denken aan 'kwinkslag'. Dat is een grap of grol. Dit personage is waarschijnlijk

onhandig, grappig

Lees de tekst en duid moeilijke woorden aan.

Zoek de betekenis op in de woordenlijst achteraan of in het woordenboek.

bv.

De eerste prijs

Een **heraut** las de spelregels voor de eindstrijd luidkeels voor. Het was een paardenrace waarbij de ruiters aan het einde hun **lans** door een ring moesten steken. Hij verklaarde: 'Degene die het eerst bij het doel is, probeert de ring in één keer aan zijn lans te **rijgen**. Als dat niet lukt, mag de tweede schildknaap proberen. Als die ook mis steekt, gaan we verder met de volgende ronde, net zo lang tot één van de twee de ring doorboort. Begrepen?' Beide deelnemers knikten en de schildknaap van de vorst nam zijn paard in ontvangst. Het publiek keek naar Ella. Waar was haar paard? Maar daar kwam Arabesk al aandraven en hij begroette Ella briesend. **Het publiek begon verrukt te fluisteren**. Met één sprong zat Ella op zijn rug en reed naar de start. Het paard van haar tegenstander stond nog steeds opgewonden te dansen, maar Arabesk was volkomen rustig. Zijn voorvaderen waren ervaren wedstrijdpaarden geweest, die heel wat prijzen hadden gewonnen. Arabesk had alleen maar zin in deze uitdaging! Stilletjes legde Ella hem uit wat de bedoeling was van deze wedstrijd. Vorst van Duistergrim hield een **maliënkolder** omhoog, zodat iedereen de eerste prijs kon bewonderen.

5 Ik lees een moeilijk woord.

Heraut betekent **iemand die** _____
iets aankondigt _____.

6 Ik lees een moeilijk woord.

Maliënkolder betekent **ijzeren vest** _____
dat beschermt _____.

Naam _____

Wie speelt welke rol?

_____ : _____
_____ : _____
_____ : _____
_____ : _____

_____ :

_____ :

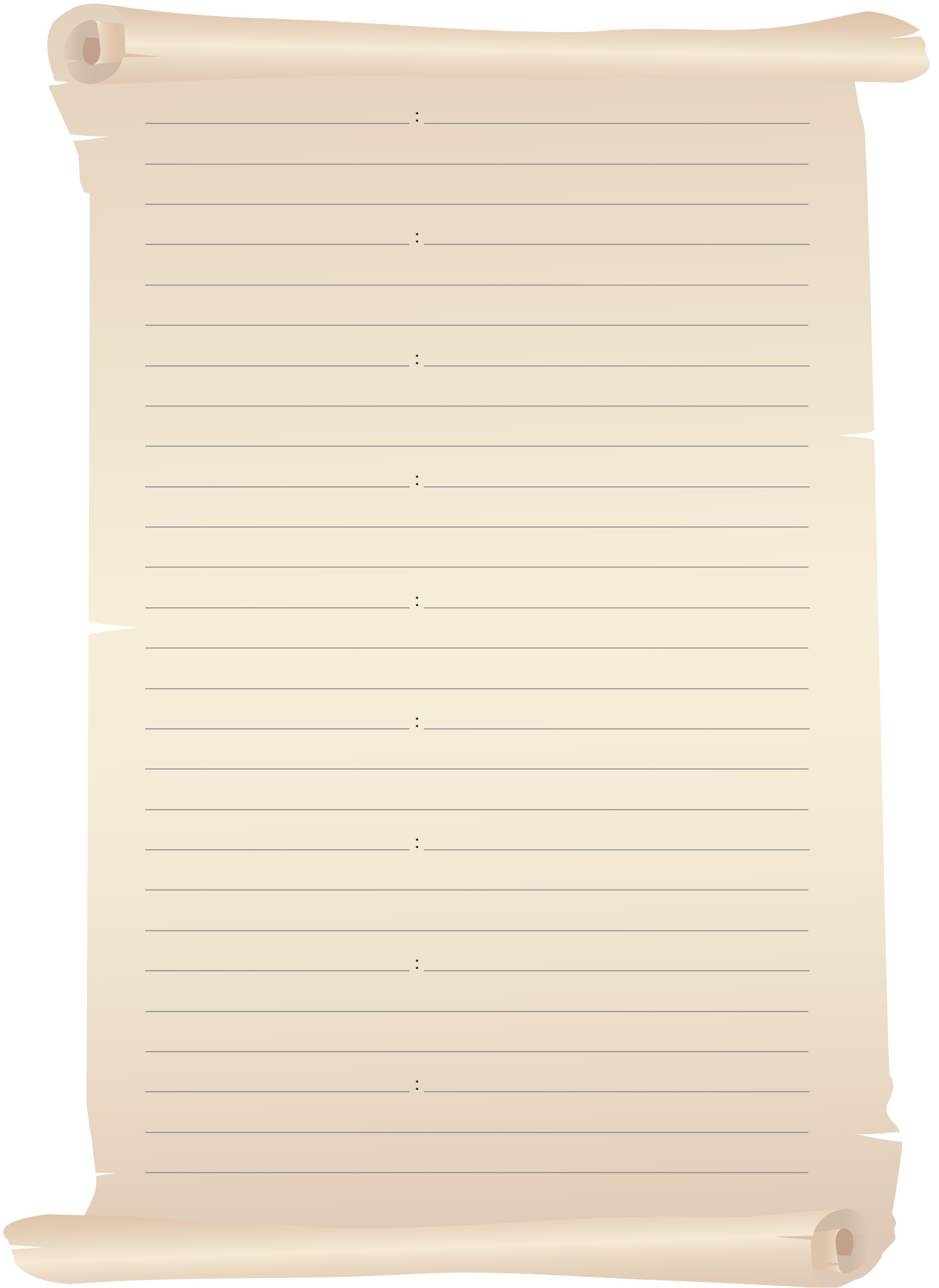
_____ :

_____ :

_____ :

_____ :

_____ :

:

:

:

:

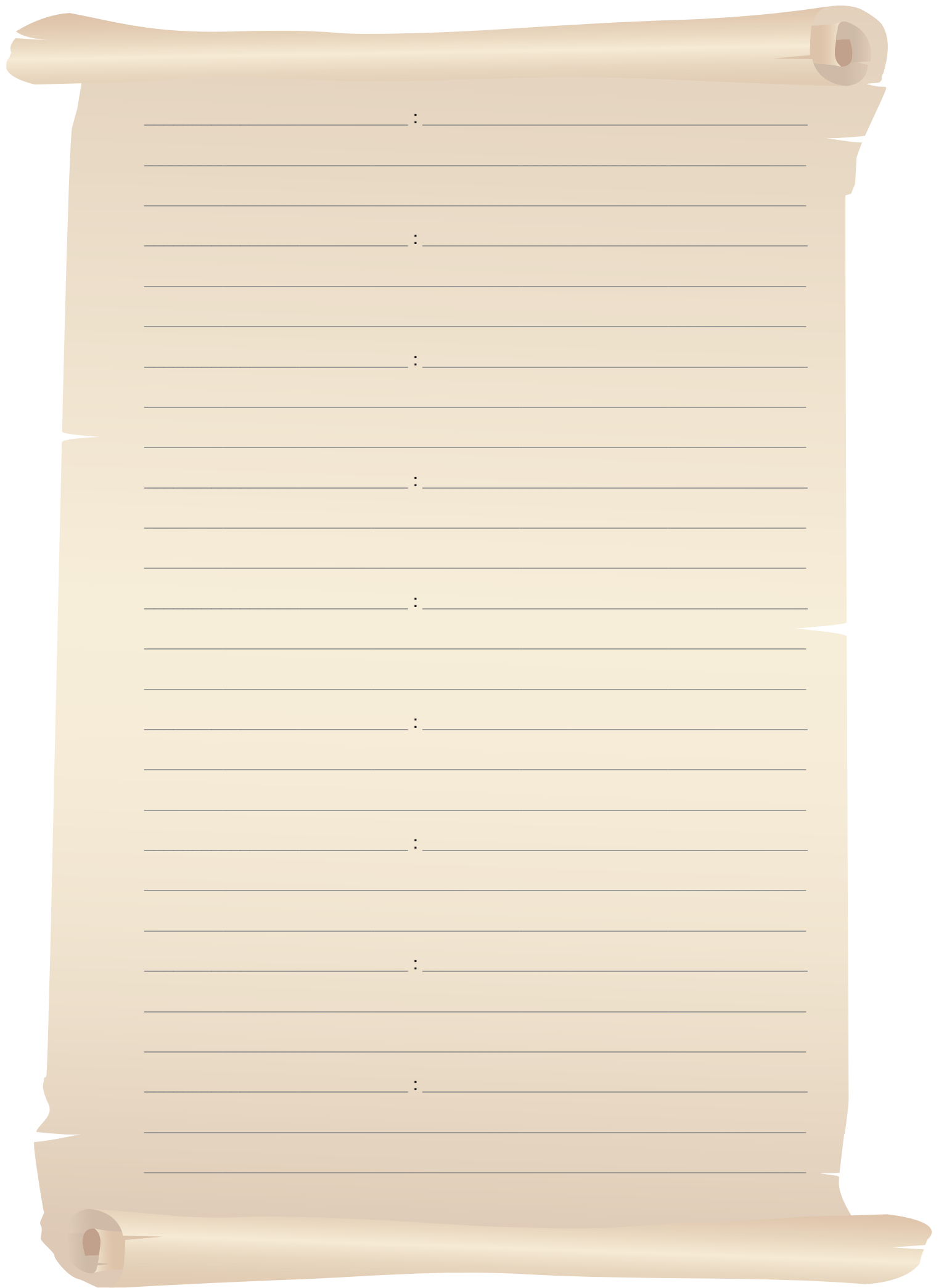
:

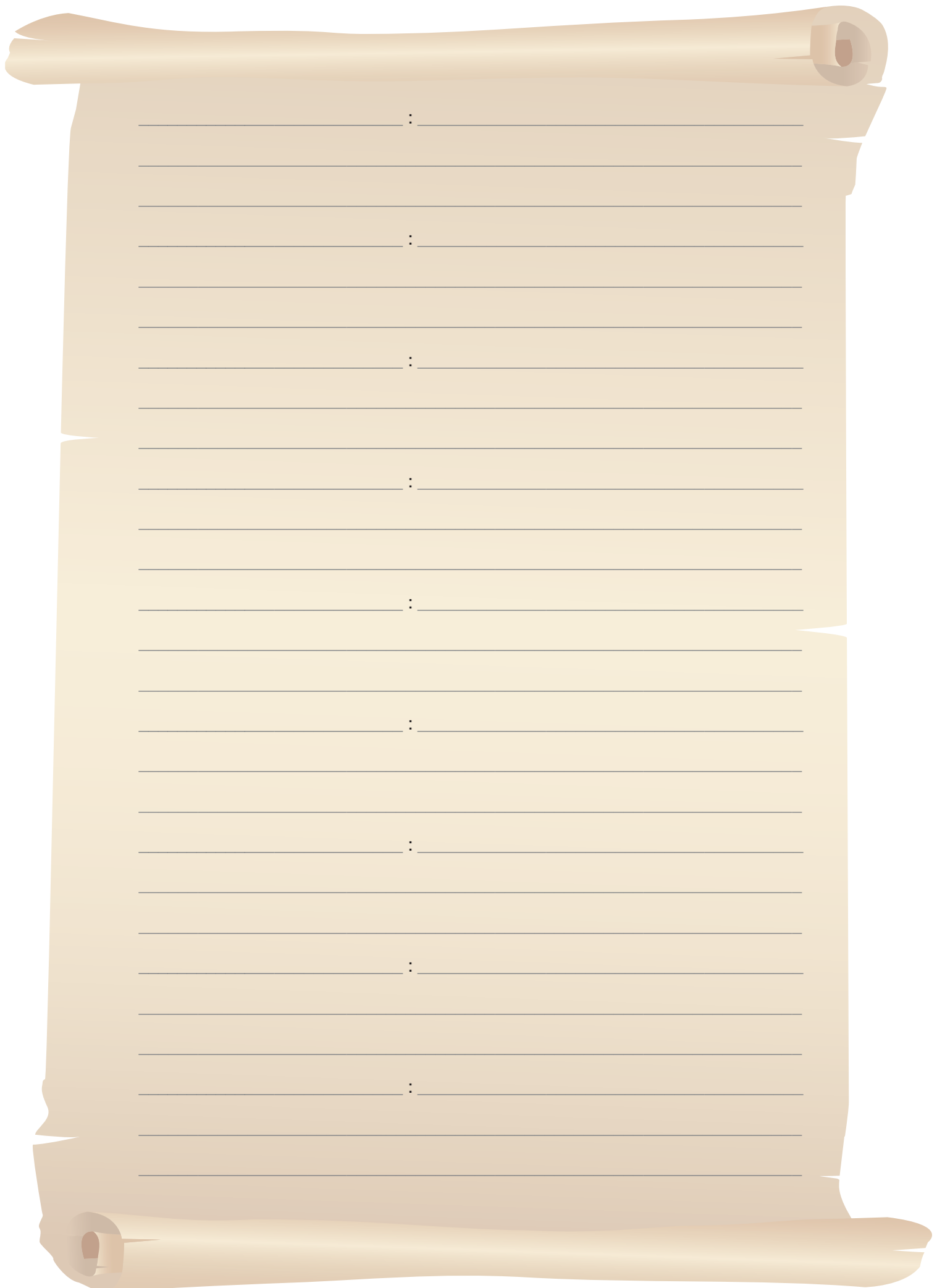
:

:

:

:

Beide spelers kregen hun lansen aangereikt. Ella liet de lans meteen weer vallen, ze had niet gedacht dat die zo zwaar zou zijn. Ze probeerde het lange geval onder haar arm te **klemmen**. Dat lukte maar nauwelijks en ze vroeg zich af hoe ze daarmee moest rijden! Arabesk voelde dat zijn vriendin begon te twijfelen: 'Je kunt het best! Wij kunnen het!', sprak hij haar moed in. De schildknaap en de vorst keken **minachtend** naar Ella. 'Doe het maar in je broek, kleintje, die maliënkolder win ik toch!' Plotseling liet de vorst een doek vallen als startsein voor de wedstrijd. Zij aan zij stormden de twee schildknapen er op hun paarden vandoor. De rode jongen trapte met zijn hakken in de buik van zijn paard, maar toch was Arabesk veel sneller. Het publiek klapte en brulde. Wat had die blauwe schildknaap toch een schitterend paard! Ook ridder Rochus van Quinkenslag juichte want Ella was als eerste bij de ring. Higgend en puffend bracht ze de zware lans omhoog, mikte en ... miste! Het publiek kreunde. Van Quinkenslag zakte in elkaar. De schildknaap van de vorst nam met zijn paard een aanloop en ... prikte ook in het niets! 'Stomme sukkel!', klonk de stem van de vorst bulderend over het terrein.

7 Ik stop even met lezen. Waarover gaat de tekst tot nu toe?

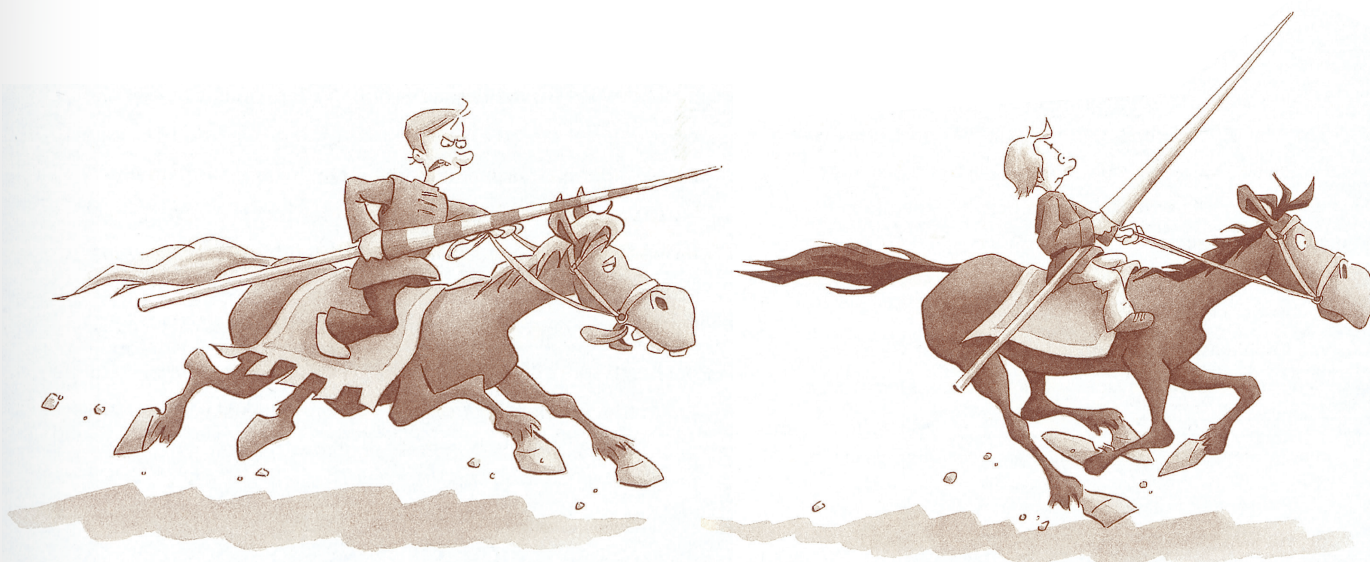
Ella en Arabesk doen mee aan een spannende paardenrace waarbij Ella haar lans door een ring moet steken.

Meteen kondigde de heraut de tweede ronde aan. 'Stop! Stop!', riep de vorst. 'We willen het voor iedereen nog wat spannender maken! De strijders moeten deze helmen dragen, zodat ze eruitzien als echte ridders!' De toeschouwers wisten niet wat ze hiervan moesten denken. Iemand uit de menigte riep boosaardig: 'Onze vorst zorgt altijd weer voor een verrassing!'

En daar had hij gelijk in, alleen werd het **bv.** een heel gemene **verrassing!**

8 Ik voorspel wat er gaat gebeuren. Volgens mij is de gemene verrassing

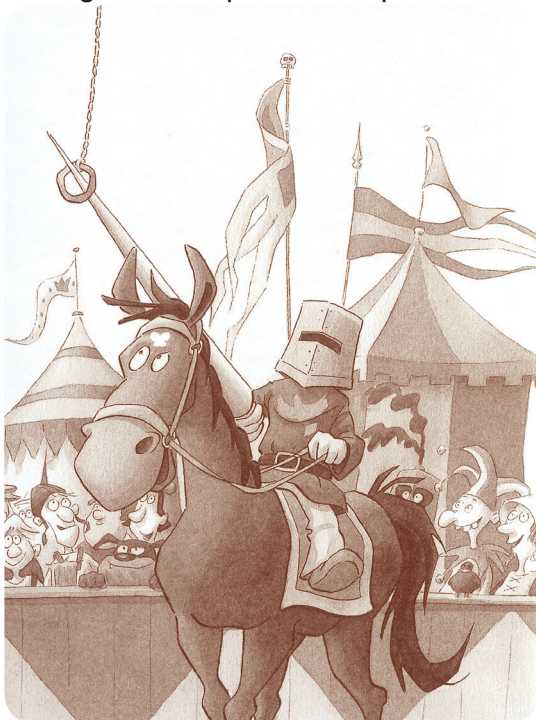
dat de helm heel erg
zwaar is.

Toen de helm op Ella haar hoofd werd gezet, had ze niet eens tijd om te protesteren. De vorst gaf namelijk meteen het startteken. Pijlsnel stormden de paarden weg. ‘Arabesk! Ik zie niets! De vorst heeft **ons erin laten lopen!**’ ‘Vertrouw op mij!’, hoorde Ella en ze merkte dat Arabesk nog sneller ging lopen. De vorst kon zijn ogen niet geloven. Wat was dat voor een paard, dat ook de weg wist als zijn ruiter niet kon sturen? En wat gebeurde er nu? Het paard stond plots stil. De blauwe schildknaap tilde voorzichtig zijn lans op. De punt van de lans kwam steeds dichterbij de ring. Het paard liep heel rustig en de ruiter bewoog de lans in de goede richting alsof iemand hem influisterde wat hij precies moest doen. ‘Dat bestaat niet!’, tierde van Duistergrim. ‘Hier klopt iets niet!’ Maar dat **geheim** kenden alleen Ella en Arabesk! Op dat moment stak Ella de lans door de ring. De menigte sprong overeind en trappelde met de voeten. Ella trok de zware helm van haar hoofd, steeg van haar paard en liep naar de tribune.

9 Ik lees iets dat niet letterlijk in de tekst staat.
Het geheim is dat ...

Ella en Arabesk met elkaar
kunnen praten

De vorst zat nog steeds onbegrijpend naar haar te staren. ‘De maliënkolder! De maliënkolder!’, brulde het publiek. Als verdoofd vervulde de vorst zijn plicht en gaf Ella de welverdiende prijs. Ella genoot van het moment. Trots zwaaide ze met de maliënkolder naar haar ridder, Rochus van Quinkenslag. Zwetend deed de vorst de menigte zwijgen. Hij bulderde: ‘Wie is je heer en hoe luidt je naam?’ ‘Mijn naam is ...’ Halverwege de zin stopte Ella. Wat zou er gebeuren als ze haar naam zei? Dan zou de vorst weten dat ze een meisje was en geen recht had om mee te doen aan het toernooi. Dan moest ze de maliënkolder vast en zeker teruggeven. En als ze dan ook nog de naam van haar heer zou noemen, dan zou die goede Rochus van Quinkenslag vast geen rustige dag meer kennen!

uit Arabesk - De avonturen van een ridderpaard, Knister, uitgeverij Kluitman, 2013

10 Ik vat samen. Als Ella haar naam zegt, dan volgen er drie problemen:

- 1 Dan weet de vorst dat ze een meisje is.
- 2 Dan weten ze dat ze geen recht hadden om mee te doen.
- 3 Dan moet ze de maliënkolder teruggeven.

11 Noteer in de groene vakjes op pagina 13 wat je te weten bent gekomen na het lezen van de tekst.

12 Onderstreep in de tekst twee zinnen waarin staat dat het publiek voor Ella supportert.

13 Verbind twee zinsdelen en maak een goede zin.

Arabesk is rustig, omdat	•	•	de vorst de gleuf in de helm heeft dichtgemaakt.
Ella mist de eerste ring, omdat	•	•	zijn voorvaderen al veel prijzen gewonnen hebben.
Ella ziet niets tijdens de tweede poging, omdat	•	•	hij houdt van avontuur.
Ella durft haar naam niet te zeggen, omdat	•	•	de lans veel te zwaar is.
Arabesk heeft een zeer leuke dag gehad want	•	•	meisjes niet mogen deelnemen aan toernooien.

14 In een historisch verhaal zijn sommige dingen echt gebeurd en sommige dingen fantasie. Wat kan in dit verhaal echt gebeurd zijn en wat is fantasie? Kruis aan.

	echt gebeurd	fantasie
De heraut kondigt het toernooi aan.	☒	☐
Op het einde van de race steekt de snelste ruiter zijn lans door een ring.	☒	☐
Arabesk spreekt Ella moed in.	☐	☒
De vorst verandert de spelregels tijdens het toernooi.	☐	☒
De winnaar van het riddertoernooi krijgt een maliënkolder.	☒	☐

15 Welke benaming past volgens jou het best bij dit verhaal? Omkring.

humoristisch verhaal historisch verhaal fantasieverhaal

Verklaar je keuze: _____

16 Bedenk een titel voor dit verhaal.

Noteer de titel bovenaan op pagina 14.

Les 7 Ik kan het getal en de persoon van het onderwerp geven. Ik kan de tijd van de persoonsvorm geven.

21

1 Noteer een onderwerp in de gevraagde persoon in onderstaande zinnen.

Ken je/jij het verhaal van Arabesk?
(2e persoon enkelvoud)

We/Wij lazen een fragment tijdens de taalles.
(1e persoon meervoud)

Arabesk is het paard van Ella.
(3e persoon enkelvoud)

Op een dag nemen ze/zij/Ella en Arabesk deel aan een riddertoernooi.
(3e persoon meervoud)

Willen jullie het boek verder lezen?
(2e persoon meervoud)

Ik ben alvast heel benieuwd!
(1e persoon enkelvoud)

23

2 Kies de juiste vorm van het werkwoord en noteer het in de zin.

Kijk goed naar de gevraagde tijd: tegenwoordige tijd (t.t.) of verleden tijd (v.t.).

woon – woont – wonen – woonde – woonden

Hij woont (t.t.) al heel lang in een klooster.

leer – leert – leren – leerde – leerden

Daar leerde (v.t.) hij lezen en schrijven.

kan – kunt – kunnen – kon – konden

De meeste mensen in die tijd konden (v.t.) dat helemaal niet.

Maar Urs kan (t.t.) nog meer!

onderwijs – onderwijst – onderwijzen – onderwees – onderwezen

Een monnik onderwees (v.t.) hem in de kunst van kungfu.

beloof – belooft – beloven – beloofde – beloofden

Hij beloofde (v.t.) zijn leermeester om deze krijgskunst nooit in het openbaar te beoefenen.

luk – lukt – lukken – lukte – lukten

Maar lukt (t.t.) dat wel in de volgende avonturen?

- 3** Lees de tekst. De persoonsvorm van elke zin is tweemaal onderstreept. Onderstreep het onderwerp van elke zin eenmaal.

- 1 Het verhaal van Arabesk en Ella gebeurde vele jaren geleden.
- 2 Ik hoorde het toevallig van een vriend.
- 3 Je moet die man nooit iets vertellen!
- 4 Zwijgen kan hij niet!
- 5 Eeuwenlang was het verhaal geheim.
- 6 Tot de dag dat het een eigen leven ging leiden.
- 7 Ik waarschuw jullie!
- 8 Vorst van Duistergrim en zijn vrienden zullen je vinden.
- 9 Lazen jullie het verhaal?
- 10 Dan is jullie leven in gevaar ...

- 4** **Kruis aan in welke persoon het onderwerp in de zinnen van oefening 3 staat: 1e, 2e, 3e persoon, enkelvoud of meervoud.**
Omkring in welke tijd de persoonsvorm in de zinnen van oefening 3 staat: tegenwoordige tijd (t.t.) of verleden tijd (v.t.).

	1e persoon	2e persoon	3e persoon	enkelvoud	meervoud	tijd	
zin 1	☐	☐	☒	☒	☐	t.t.	☒ v.t.
zin 2	☒	☐	☐	☒	☐	t.t.	☒ v.t.
zin 3	☐	☒	☐	☒	☐	☒ t.t.	☐ v.t.
zin 4	☐	☐	☒	☒	☐	☒ t.t.	☐ v.t.
zin 5	☐	☐	☒	☒	☐	t.t.	☒ v.t.
zin 6	☐	☐	☒	☒	☐	t.t.	☒ v.t.
zin 7	☒	☐	☐	☒	☐	☒ t.t.	☐ v.t.
zin 8	☐	☐	☒	☐	☒	☒ t.t.	☐ v.t.
zin 9	☐	☒	☐	☐	☒	t.t.	☒ v.t.
zin 10	☐	☐	☒	☒	☐	☒ t.t.	☐ v.t.

Les 9 Ik kan voorspellen wat gaat komen. Ik kan moeilijke delen begrijpen door een stukje verder of terug te lezen.

- 1 Bekijk de cover van het boek.
- 2 Lees de tekst van de achterflap van het boek.

WERELDOORLOG I

Een blind meisje woont met haar mama en tante in een herberg. Ze houdt ervan om buiten op een bankje te zitten. Op een dag snuift ze een onbekende geur naast zich op. Een Afrikaanse soldaat zit naast haar op het bankje. Hij vertelt over zijn land, zijn vrouw en kind. Het meisje vertelt over haar papa aan het front.

3 Ik vraag me af wat ik al weet. Een blind meisje doet me denken aan ...

4 Ik vraag me af wat ik al weet. Een Afrikaanse soldaat doet me denken aan ...

- 5 Lees eerst de tekst van het meisje en vervolgens de tekst van de soldaat.

6 Ik stop even met lezen en zie het voor me. Ik voorspel het vervolg van het verhaal.

Het meisje schuift haar stoel naar achter en staat op. Ze wil niet binnen blijven met dit mooie weer. Door de keukendeur loopt ze naar buiten. Zelfs het hout van de deur is al opgewarmd door de lentezon. De weg voor de **herberg** is een zandweg die door de velden loopt. Hun huis is het laatste huis van het dorp.

Het meisje steekt de weg over. Met vaste pas loopt ze naar het houten bankje dat rechtover de herberg staat. Zeventien stappen. Het meisje strekt haar handen en inderdaad, daar is het bankje. Ze gaat helemaal tegen de leuning zitten. **En dan merkt ze het.**

Er zit nog iemand op het bankje. Een soldaat. Hij ruikt naar zweet en modder en bloed. Zoals alle soldaten. Maar daaronder, heel diep, noch amper merkbaar, ruikt ze een andere geur. Een geur die ze niet kent. Ze snuift diep. Een warme geur zoals van gebrande noten. Maar noten die ze nog nooit geroken heeft. Ze zegt niets. En hij zegt ook niets. Ze draait naar de zon en voelt dat de soldaat naast haar hetzelfde doet.

De soldaat is blij dat voor het eerst in lange tijd de zon weer schijnt. Nooit had hij zich kunnen voorstellen dat de wereld zo koud zou zijn. Hij geniet ervan op dit bankje te kunnen zitten. Zomaar. Met de zon op zijn gezicht. Hij geniet ervan nog in leven te zijn. Sterven in de winter is het ergste wat je kan overkomen, vindt hij.

Aan de overkant van de weg staat de herberg. Het geluid van lachende gasten golft door de open ramen naar buiten. De soldaat luistert er niet naar. Hij mag er niet naar binnen. Dat willen de mensen niet. Ze zijn bang van hem. **Hij ziet het in hun ogen. Hij merkt het aan hun passen als ze hem snel voorbij lopen.**

Er komt een klein meisje uit de herberg. Ze draagt een witte jurk met een blauwe strik. Het is vreemd om zo iets schoons te zien. Geen modder. Geen bloed. Met opgetild hoofd en haar rug **kaarsrecht** steekt ze de weg over. Ze zet voorzichtige passen. Alsof ze over elke stap nadenkt.

7 Ik stop even met lezen en zie het voor me. Ik voorspel het vervolg van het verhaal.

Als ze aan het bankje komt, steekt ze haar handen uit. Ze voelt aan het hout. Alsof ze niet zeker is dat het er wel is. En dan gaat ze zitten. Ze schuift naar achter, zodat ze tegen de rugleuning zit. Haar voeten bungelen boven de grond. Ze zegt niets.

Weet ze dat hij hier zit? Maar hij zegt niets. Hij leunt achterover en sluit zijn ogen. Hij probeert net als zij, de zon te voelen en de geluiden van de omgeving te proeven.

8 Lees ten slotte het rollenspel.

meisje: Waar kom je vandaan?
soldaat: *(haalt diep adem, aarzelt en dan stilletjes)* Afrika.
meisje: *(lacht stilletjes en fluistert)* Afrika.
soldaat: Ben je bang van me?
meisje: Waarom zou ik bang van je zijn?
soldaat: Het lijkt wel of iedereen bang van me is.
meisje: Nou, ik niet. Waarom zijn de mensen bang van je?
soldaat: *(stilte ... zegt niets)*
meisje: Ben je bang van hen?
soldaat: Eigenlijk wel, als je ziet wat voor vreselijke dingen ze uitvinden om elkaar te doden.
meisje: *(stilte ... zegt niets)*
meisje: Tot morgen.
soldaat: Tot morgen.
Het meisje loopt zeventien stappen in de richting van haar moeder.
De soldaat zei: 'Tot morgen', maar hij weet dat hij er morgen niet zal zijn.

9 Hier begint een tekst met rollen. Dit is een rollenspel of **dialog/gesprek**.

10 Ik lees iets wat niet letterlijk in de tekst staat. Waarom zijn de mensen bang van de soldaat?

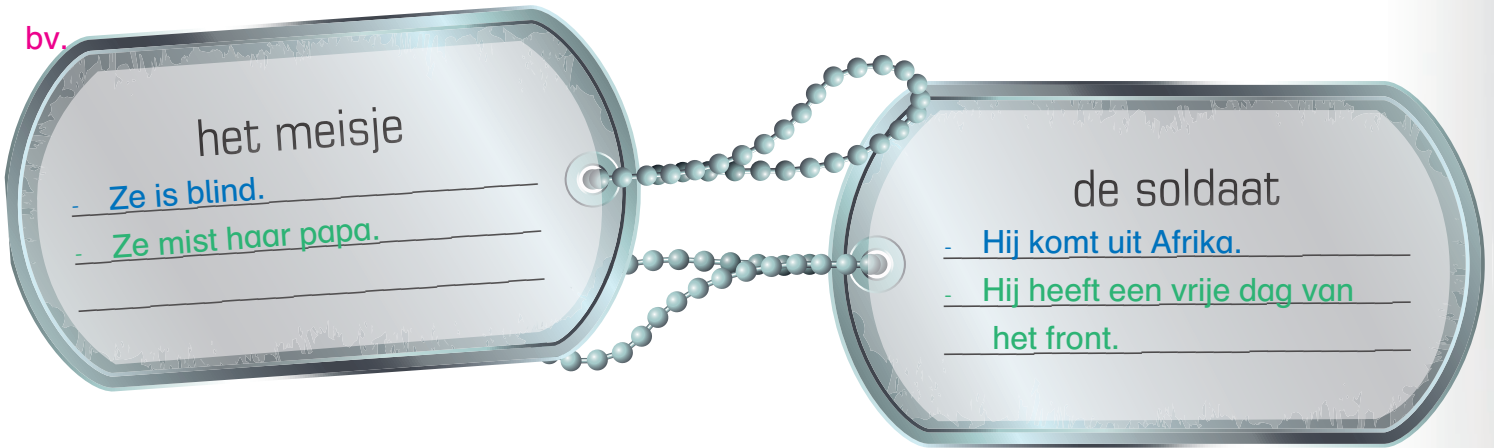

11 Wat weet je over de hoofdpersonages?

- Schrijf in blauw één eigenschap die je weet uit de tekst.
- Schrijf in groen één eigenschap die je niet weet uit de tekst, maar die je denkt.

bv.

12 Waarom is de ontmoeting tussen het meisje en de soldaat zo bijzonder?

Kruis het juiste antwoord aan.

- Het meisje herkent de geur van haar vader in de soldaat.
- Het meisje weet niet dat ze naast een soldaat gaat zitten.
- Het meisje is bang van soldaten en overwint haar angst.

13 In een historisch verhaal zijn er dingen echt gebeurd en zijn sommige zaken fantasie van de schrijver. Noteer één feit uit de tekst dat echt gebeurd is en één element dat volgens jou fantasie van de schrijver is.

bv. echt gebeurd: Afrikaanse mannen moesten vechten aan het front.

fantasie: Een blind meisje woont met haar mama en tante in een herberg.

14 De soldaat denkt dat de mensen bang van hem zijn. Waaraan merkt hij dat?

Markeer het antwoord in de tekst.

15 Hoe zal het verhaal volgens jou verdergaan?

Kruis aan wat aansluit bij jouw voorspelling en motiveer je keuze.

- De soldaat zal morgen terug op het bankje zitten.
- De soldaat zal morgen niet op het bankje zitten.

Omdat _____

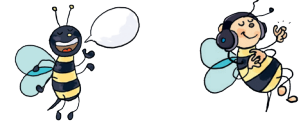

Les 10 Ik kan mijn spreektaak zelf beoordelen.

1 Lees je tekst voor aan je groep.

Kruis eerst twee spreektips aan waar jij extra op wilt letten.

- Ik spreek luid en duidelijk.
- Ik spreek op een goed tempo, niet te snel en niet te traag.
- Ik gebruik intonatie en lees niet alles op dezelfde toon.
- Ik leef me in de rol van mijn personage in.
- Ik neem rustpauzes op de juiste plaats.

Ik luister aandachtig.
Ik zeg wat ik goed vind
en hoe het beter kan.

2 Noteer hier een pluim en een tip die je kreeg van je groep.

Een pluim: _____

Een tip: _____

3 Beoordeel jezelf. Kruis aan.

Zinnen juist formuleren

Ik gebruik steeds korte zinnen.

Ik kan moeilijk met tips aan de slag om betere zinnen te vormen.

Ik gebruik goede zinnen, maar vaak met dezelfde woorden.

Ik kan moeilijk met tips aan de slag om betere zinnen te vormen.

Ik gebruik zinnen met een variatie aan woorden.

Ik kan met tips aan de slag om mijn zinnen nog beter te vormen.

Rustpauzes inlassen

Ik praat erg snel en neem weinig rustpauzes.

Je hoort geen verschil tussen de zinnen of stukjes van de tekst.

Ik neem soms rustpauzes in de tekst. Ze zijn niet altijd op de juiste plaats waardoor mijn zinnen of stukjes tekst niet altijd spontaan klinken.

Ik neem rustpauzes op de juiste momenten.

Daardoor klinken mijn zinnen en stukjes tekst heel spontaan.

Mening geven over verhaal en hoofdpersonages

Ik kan nog niet goed mijn mening geven over het verhaal en de hoofdpersonages van een voorgelezen tekst.

Ik kan zeggen wat ik goed en niet goed vind aan een voorgelezen tekst.

Ik kan nog niet zeggen hoe het beter kan.

Ik kan zeggen wat ik goed en niet goed vind aan een voorgelezen tekst.

Ik kan tips geven hoe het beter kan.

Les 11 Ik kan nadenken over de structuur van woorden. Ik kan samenstellingen en afleidingen vormen.

- 1 Vul de zinnen aan met een samenstelling.
Kies twee woorden uit deze lijst en voeg ze samen.

boom – pap – bazen – pauwen – oefen – vechters – aardse – havermout – stammen – veer – wapen – onder – meester – schild

De **zenuwachtige** gladiatoren eten **havermoutpap** als ontbijt.
Xerxes is de **oefenmeester** van Vartrax.
De bedienden dragen de gevechtsuitrusting van de **vechtersbazen** .
Via een **onderaardse** gang gaan ze naar de catacomben.
De **kansloze** tegenstander is een kolossale man met armen als **boomstammen** .
Hij heeft een **prachtig** **wapenschild** en een **pauwenveer** op zijn helm.

schild – spier – lange – jaren – ridder – knaap – wit – rode – vuur – opleiding

Godfried heeft een **spierwit** hemd aangetrokken.
Daarboven draagt hij een **vuurrode** mantel.
Godfried is een trouwe **schildknaap** .
Dagelijks is hij bezig met zijn **ridderopleiding** .
De **jarenlange** training heeft resultaat gehad.

- 2 Maak een samenstelling met drie woorden.
Bedenk zelf een zin met de samenstelling. Schrijf op.

tas – boeken – rek ⇒ **boekentasrek**

bv. **Na de speeltijd halen we onze rugzak uit het boekentasrek.**

pot – deksel – kook ⇒ **kookpotdeksel**

bv. **Mama zoekt het kookpotdeksel van de soeppot.**

weer – brand – man ⇒ **brandweerman**

bv. **De vriendelijke brandweerman haalt onze kat uit de boom.**

3 Zoek in de tekst op pagina 20, in het witte tekstdeel, naar twee samenstellingen. Schrijf ze op. Kies uit elke samenstelling één van de twee woorden en maak er een nieuwe samenstelling mee

bv. keukendeur → deurbel
zandweg → zandkasteel

4 Lees de grondwoorden. Zoek in oefening 1 de afleidingen van de grondwoorden. Markeer ze en schrijf ze hier op.

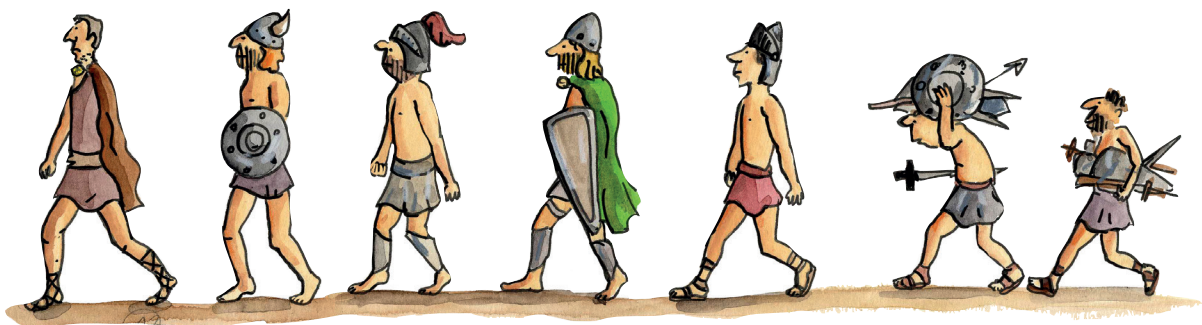
zenuw zenuwachtige pracht prachtig
kans kansloze dag dagelijks

5 Maak een afleiding van het grondwoord. Kies telkens één voor- of achtervoegsel en kleef het aan het grondwoord.

aarts – oer – aard – loos – lijk – tje

lui	<u>lui</u> aard
moeilijk	aart <u>smoeilijk</u>
adem	<u>ad</u> eloos
gevaar	<u>geva</u> arlijk
dom	<u>oer</u> dom
trein	<u>trein</u> tje

6 Markeer in oefening 5 de afleidingen met een voorvoegsel groen en de afleidingen met een achtervoegsel oranje.

Les 12 Ik kan mijn tekst verbeteren. Ik kan mijn tekst verzorgd overschrijven. Ik kan mezelf beoordelen voor het schrijven van een rollenspel.

- 1** Herlees en beoordeel je schrijfwerk. Kleur de elementen die ...
- in jouw schrijfwerk zitten groen;
 - min of meer (nog niet afgewerkt) in jouw schrijfwerk zitten oranje;
 - nog niet in jouw schrijfwerk zitten rood.

- ◆ een rolverdeling die duidelijk maakt wie wat op welke manier zegt
- ◆ volzinnen die beginnen met een hoofdletter en eindigen met een leesteken
- ◆ passende woordenschat voor een historisch verhaal
- ◆ synoniemen om herhaling tegen te gaan
- ◆ correcte spelling

- 2** Verbeter je schrijfwerk en schrijf het verzorgd over.

- 3** Beoordeel jezelf. Kruis aan.

Fictieverhaal schrijven

Ik kan nog niet zo goed een rollenspel schrijven volgens het stappenplan.

Ik kan al vrij goed een rollenspel schrijven volgens het stappenplan.

Het rollenspel is moeilijk bruikbaar om na te spelen.

Ik kan goed een rollenspel schrijven volgens het stappenplan.

Het rollenspel is bruikbaar om na te spelen.

Keuze van passende woordenschat

Ik gebruik vaak dezelfde woorden, waardoor ik veel herhaal.

Ik gebruik af en toe synoniemen om herhaling tegen te gaan.

Ik gebruik vaak synoniemen om herhaling tegen te gaan.

Spelling

Ik kan de fouten die de leerkracht aanduidt, niet goed verbeteren.

Ik kan de fouten die de leerkracht aanduidt, bijna allemaal verbeteren.

Ik kan de fouten die de leerkracht aanduidt, allemaal verbeteren.

Woordenlijst

de arena	strijdperk, omgeven door tribunes
de catacombe	ondergrondse ruimte
een houten kop hebben	hoofdpijn hebben doordat je de dag ervoor te veel alcohol hebt gedronken, een kater hebben
de Galliër	inwoner van het oude Gallië
gedurende	tijdens
het gevolg	mensen die een belangrijk persoon vergezellen
de glorie	roem, eer
de havermoutpap	pap van melk en haver
de heraut	iemand die plechtige aankondigingen doet
de herberg	plaats waar reizigers kunnen eten, drinken en/of slapen
iemand erin laten lopen	iemand beetnemen, foppen
kaarsrecht	heel recht
klemmen	knijpen, vastzetten
kolossaal	reusachtig, heel erg groot
de lans	lang stootwapen met een metalen punt op het einde
de maliënkolder	middeleeuws kledingstuk gemaakt van ijzeren ringetjes om de drager ervan te beschermen tegen pijlen en zwaarden
minachtend	neerkijkend, alsof de andere minderwaardig is
rijgen	doorsteken
de tribune	zitplaatsen voor het publiek
verrukt	zeer blij, opgetogen
zich vastklampen	zich heel stevig vasthouden

Fictie

zender

verteller
schrijver

bedoeling

Ik wil de
luisteraar of
lezer ontspannen
met een
historisch verhaal.

boodschap

historische verhalen
rollenspel

manier

gesproken/geschreven
met tekeningen, dialogen

situatie

waar, wanneer,
omstandigheden

ontvanger

luisteraar
lezer

bedoeling

Ik wil me
ontspannen
met een
historisch verhaal.

Een **historisch verhaal** vertelt over mensen en gebeurtenissen uit het verleden. Soms is het verhaal echt gebeurd, soms heeft de schrijver fantasie toegevoegd.

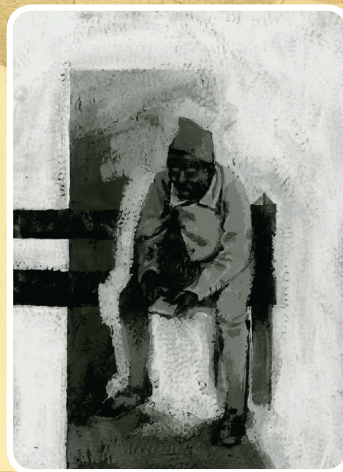
Ik heb meegeschreven aan een rollenspel.
Ik heb mijn rol met overtuiging gespeeld.
Ik heb het publiek een paar leuke momenten bezorgd.

Ik heb verschillende fragmenten uit historische verhalen gelezen.

Ik weet nu iets meer over:

- het leven van gladiatoren in de oudheid;
- de riddertoernooien in de middeleeuwen;
- de Eerste Wereldoorlog;
- de Tweede Wereldoorlog.

Ik heb veel geoefend op het getal, de persoon en de tijd van het onderwerp en de persoonsvorm.
Ik weet goed wat samenstellingen en afleidingen zijn.

EXTRA OEFENAANBOD OP

Eerste druk 2017/109 - Bestelnummer 60 1021 454

ISBN 978 90 4862 968 8 - KB D/2017/0147/174 - NUR 191

Verantwoordelijke uitgever die Keure, Kleine Pathoekeweg 3, 8000 Brugge

© Copyright die Keure, Brugge - RPR 0405 108 325

MIX
Papier van
verantwoorde herkomst
FSC® C009115

9 789048 629688